

Övning om greenwashing

BILDANALYS

 20 MIN

SE, TÄNK OCH UNDRAR

Analysera foton

Du ska nu få testa att analysera fyra olika foton. För varje foto ska du själv eller tillsammans med en kompis beskriva vad du **ser**, **tänker** och **undrar** när du tittar på bilderna. Var noggrann med att göra ett ord i taget.

1. Vad SER du på bilden?
2. Vad TÄNKER du om bilden?
3. Vad UNDRAR du när du ser bilden?

Första bilden finns på nästa sida.

Mer info om bilderna finner du i bilagor i slutet av PDF:en.

TVÄTTA BORT DIN SURA MIN!

Det blir allt vanligare att företag använder sitt hållbarhetsarbete i marknadsföringen mot konsumenterna. Samtidigt finns det ett gap mellan vad företagen säger att de gör och den faktiska verkligheten för arbetarna i företagets leverantörsled.

Om de fyra bilderna

Två av de bilder du har analyserat är fotograferade vid lädergarverier i Bangladesh. De andra två bilderna liknar istället foton som finns i svenska skomärkens hållbarhetsrapporter. Kan du gissa vilka? Läs gärna texten nedan och tänk sedan på om du har sett exempel på greenwashing i reklam.

Greenwashing

Att framställa en produkt som bättre för miljön, än vad den i själva verket är, kallas för greenwashing. Till exempel är det inte tillåtet för företag att säga att vad som helst är "hållbart". Enligt Marknadsföringslagen måste företag kunna bevisa det de påstår, och vara tydliga med information mot konsumenten om på vilket sätt varan eller tjänsten är miljövänlig.

Greenwashing används inte bara vid förskönande kommunikation av något som ska vara bra för människor och miljö. Det är också en metod för att leda bort uppmärksamhet från något dåligt.

Ett exempel är när företag, vars verksamhet har en negativ miljöpåverkan, lyfter fram hur man sparar in på kopieringspapper. Och sedan säger att det är lösningen på hela företagets miljöansvar. Att spara in på papper är såklart bra för miljön, problemet här är att företaget använder det som dimridå för huvudproblemet, eller något annat i sin verksamhet som skadar människor och miljö.

BILAGOR

1. Fotografi.

Tangil är 17 år och jobbar med att frakta avfall från ett garveri i Savar, Bangladesh, till industriområdets soptipp.

© David Lundmark/Dagens Arbete

2. Fotografi.

När hudarna garvas krävs stora mängder vatten och kemikalier. Många arbetare saknar skyddsutrustning.

© David Lundmark/Dagens Arbeta

3. Fotografi.

Fotot liknar de bilder som finns i svenska skomärkens hållbarhetsrapporter. Ofta finns det ett gap mellan vad företagen säger att de gör och hur verkligheten ser ut för arbetare i leverantörsledet.

4. Fotografi.

Fotot liknar de bilder som finns i svenska skomärkens hållbarhetsrapporter. Ofta finns det ett gap mellan vad företagen säger att de gör och hur verkligheten ser ut för arbetare i leverantörsledet.

5. Hur blir hud läder?

Text om hur situationen ser ut för läderarbetare.

Från djurhud till läder

Garvning är den process som gör att en djurhud blir till läder som bland annat kan användas till skor. Garvningen gör lädret mjukt och hållbart. I garvningen ingår många moment. Hudarna saltas för att de inte ska ruttna och kött och djurhår avlägsnas. Därefter garvas hudarna med kemikalier (vanligtvis krom 3) eller vegetabiliska ämnen (vanligtvis bark). Cirka 90 % av allt läder garvas med krom2 och processen tar endast några timmar medan vegetabilisk garvning tar minst några dagar. Garvningen av läder skapar stora mängder avloppsvatten och avfall. För att bearbeta 1 ton djurhudar krävs 500 kilo kemikalier. Garvningen av samma mängd hudar resulterar i cirka 600 kilo fast avfall och mellan 15 och 50 kubikmeter flytande avfall.

Läderindustrin är en av Indiens mest arbetskraftsintensiva sektorer med närmare 2 000 garverier, varav tre fjärdedelar småskaliga, som sysselsätter 2,5 miljoner människor. Årligen exporteras läderprodukter till ett värde av nära 50 miljarder kronor vilket gör Indien till världens fjärde största exportör av lädervaror. Exporten består till 81 procent av färdiga läderprodukter såsom skor och väskor. Svenska företag importerar skor från Indien till ett värde av över 65 miljoner kronor per år.”

Den indiska läderindustrin kännetecknas av dåliga arbetsförhållanden och dålig efterlevnad av miljölagar. Vissa av de problem som präglar lädersektorn i landet beror på omodern teknik, dålig efterlevnad av säkerhetsföreskrifter, miljö- och arbetsrättslagstiftning och ineffektiv utsläpps- och avfallshantering.

Dåliga arbetsförhållanden på indiska garverier

- De flesta arbetarna inom den indiska läderindustrin arbetar under svåra förhållanden.
- Läderindustrin kännetecknas av **låga löner, långa arbetsdagar och otrygga anställningar**. Ofta **saknar arbetarna skriftliga kontrakt** vilket innebär total avsaknad av sociala trygghetssystem.
- Arbetare inom lädersektorn, i synnerhet de som arbetar på garverier, har ofta **lägre lön än den lagstadgade minimilönen**. Minimilönen ligger på 500 - 1 000 kr i månaden, beroende på delstat. De flesta som arbetar på garverier har en lön som baseras på hur många enheter en arbetare hinner tillverka.
- Många inhemska **migrantarbetare** är anställda inom läderindustrin på platser som Ranipet och Chrompet i södra Indien. Migrantarbetare bor ofta på garverierna och deras arbetsförhållanden är ännu sämre än andra arbetares.
- Garveriarbetare utsätts för många **hälsoror och säkerhetsrisker** då de hanterar kemikalier och maskiner utan relevant utbildning.
- Utöver detta utsätts arbetarna för **social stigmatisering** bara genom att arbeta som garveriarbetare. Traditionellt i Indien är det endast personer från de socialt mest utsatta grupperna, daliter och muslimer, som jobbar inom läderindustrin.

